

**“Fərdi şəxslərin odlu silah əldə etməsi və saxlaması üzərində nəzarət haqqında”
Avropa Konvensiyasına qoşulmaq barədə**

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNU

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi **qərara alır**:

1. Azərbaycan Respublikası “Fərdi şəxslərin odlu silah əldə etməsi və saxlaması üzərində nəzarət haqqında” 1978-ci il iyunun 28-də Strasburq şəhərində imzalanmış Avropa Konvensiyasına **qoşulsun**.

2. Bu Qanun dərc edildiyi gündən qüvvəyə minir.

Heydər Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 17 mart 2000-ci il
№ 835-IQ

Qeyri-rəsmi tərcümə

**Fərdi şəxslərin odlu silah əldə etməsi və saxlaması
üzərində nəzarət haqqında
AVROPA KONVENSIYASI¹**

Avropa Şurasının bu Konvensiyanı imzalamış Üzv Dövlətləri,

Avropa Şurasının məqsədinin öz Üzvləri arasında daha möhkəm birliyə nail olmaqdan ibarət olduğunu hesab edərək;

cinayətlərin törədilməsi zamanı odlu silahlardan istifadənin artması səbəbindən yaranan təhlükəni etiraf edərək;

bu cür odlu silahların çox zaman xaricdən daxil olması faktını anlayaraq;

beynəlxalq səviyyədə odlu silahların milli sərhədlərdən keçməsinə effektiv nəzarət metodları tətbiq etməyə çalışaraq;

qanuni beynəlxalq ticarətə mane ola, habelə mallar və insanların yerdəyişmə azadlığının müasir məqsədlərinə zidd olan, həyata keçirilməsi qeyri-mümkün və ya həddindən artıq çətin olan sərhədlərə nəzarət mexanizmlərinə gətirib çıxara biləcək tədbirlərdən çəkinmək zərurətini anlayaraq,

aşağıdakılar barədə razılığa gəldilər:

¹ 1982-ci il iyulun 1-də qüvvəyə minib, 9 dövlət iştirak edib

I BÖLMƏ

TERMİNLƏR VƏ ÜMUMİ MÜDDƏALAR

Maddə 1

Bu Konvensiyanın məqsədləri üçün:

- a) "odlu silah" anlayışı ona bu Konvensiyaya I Əlavədə verilmiş mənaya malikdir;
- b) "şəxs" anlayışı həmçinin Razılığa gələn Tərəflərdən birinin ərazisində sahibkarlıq fəaliyyətinin aparılması üçün yeri olan hüquqi şəxsi nəzərdə tutur;
- c) "ticarətçi" anlayışı ticarət və ya sahibkarlıq fəaliyyəti bütünlüklə və ya qismən odlu silahların istehsalı, satışı, mübadiləsi və ya kirayəsindən ibarət olan şəxs deməkdir;
- d) "daimi sakin" anlayışı Avropa Şurası Nazirlər komitəsinin (72)1 nömrəli Qətnaməsinə Əlavənin 9 nömrəli Qaydasının mənası çərçivəsində Razılığa gələn Tərəflərdən birinin ərazisində daimi yaşayış yerinə malik şəxsə aiddir.

Maddə 2

Razılığa gələn Tərəflər odlu silahların qeyri-qanuni dövriyyəsinin qarşısının alınmasında, habelə, bir dövlətin ərazisindən digərinin ərazisinə daşınan odlu silahların izlənməsi və aşkarlanmasında bir birinə müvafiq inzibati orqanlar vasitəsilə qarşılıqlı kömək göstərmək üçün tədbirlər görürlər.

Maddə 3

Hər bir Razılığa gələn Tərəf odlu silahlara dair qanunlar və təlimatları bu cür qanunlar və təlimatların bu Konvensiyanın müddəalarına zidd olmaması şərti ilə qəbul etmək hüququna malikdirlər.

Maddə 4

Bu Konvensiya odlu silahlarla bağlı Tərəflərin dövlətlər olduğu və ya Tərəflərin dövlətlərin adından çıxış etdiyi əqdlərdən istənilən birinə tətbiq edilə bilməz.

II BÖLMƏ

ƏQDLƏR HAQQINDA BİLDİRİŞ

Maddə 5

1. Razılığa gələn Tərəfin ərazisində olan hər hansı bir odlu silahın digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisinin daimi sakini olan hər hansı şəxsə satıldığı, daşındığı və ya digər şəkildə verildiyi halda, birinci Tərəf sonuncunu 8 və 9-cu maddələrdə nəzərdə tutulmuş qaydada xəbərdar edir.

2. Bu maddənin 1-ci bəndinin müddəalarının tətbiq edilməsi məqsədləri üçün hər bir Razılığa gələn Tərəf onun ərazisində olan hər hansı bir odlu silahın satışını, daşınmasını və ya digər şəkildə verilməsini həyata keçirən istənilən şəxsin bu Tərəfin müvafiq orqanlarına əqdin ətraflı təsvirini təqdim etməsinin təmin olunması üçün zəruri tədbirlər görür.

Maddə 6

Razılığa gələn Tərəflərdən birinin ərazisində olan hər hansı bir odlu silahın daimi əsaslarla digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisinə ona sahiblikdə dəyişiklik edilmədən

ötürüldüyü halda, birinci Tərəf sonuncunu 8 və 9-cu maddələrdə nəzərdə tutulmuş qaydada xəbərdar edir.

Maddə 7

5 və 6-cı maddələrdə göstərilmiş bildirişlər həmçinin ərazisindən hər hansı bir odlu silahın tranzit daşınması həyata keçirilən Razılığa gələn Tərəflərə ərazisindən göndəriş həyata keçirilən dövlətin bu cür informasiyanı faydalı hesab etdiyi halda göndərməlidir.

Maddə 8

1. 5, 6 və 7-ci maddələrdə göstərilmiş bildirişlər dərhal göndərməlidir. Razılığa gələn Tərəflər bildirişin onun aid olduğu əqddən və ya daşınmadan öncə göndərilməsi üçün bütün mümkün tədbirləri görürlər; əks halda bildiriş onlardan sonra mümkün qədər qısa müddətdə göndərməlidir.

2. 5, 6 və 7-ci maddələrdə göstərilən bildirişlərdə, xüsusi olaraq, aşağıdakılar əks olunmalıdır:

a) həmin silahın satıldığı, daşındığı və ya digər şəkildə verildiyi şəxsin və ya digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisində hər hansı bir odlu silahın ötürülməsini ona sahiblikdə dəyişiklik edilmədən daima həyata keçirən şəxsin statusu, pasportunun və ya şəxsiyyət vəsiqəsinin nömrəsi və ünvanı;

b) odlu silahın növü, modeli və xarakteristikası, eləcə də nömrəsi və ya istənilən digər fərqləndirici əlamətləri.

Maddə 9

1. 5, 6 və 7-ci maddələrdə göstərilmiş bildirişlər Razılığa gələn Tərəflərin müəyyən edəcəyi milli orqanlar arasında göndərməlidir.

2. Məqsəduyğun olduğu hallarda bildirişlər Beynəlxalq cinayət polisi təşkilatı (İnterpol) vasitəsilə göndərilə bilər.

3. İstənilən dövlət ratifikasiya, təsdiq və ya qoşulma haqqında sənədini saxlanca verən zaman Avropa Şurasının Baş katibinə ünvanlanmış bəyanatda bildirişlərin göndərilməli olduğu orqanın adını qeyd edir. O Avropa Şurasının Baş katibini bu cür orqanların səlahiyyətlərində istənilən sonrakı dəyişikliklər haqqında dərhal xəbərdar edir.

III BÖLMƏ İKİLİ İCAZƏ

Maddə 10

1. Hər bir Razılığa gələn Tərəf onun ərazisində olan heç bir odlu silahın onun daimi sakini olmayan, həmin Razılığa gələn Tərəfin səlahiyyətli orqanlarından əvvəlcədən icazə almamış hər hansı bir şəxsə satılmaması, daşınmaması və ya başqa şəkildə verilməməsi üçün lazımı tədbirlər görür.

2. Səlahiyyətli orqanlar nəzərdən keçirilən əqdlə bağlı icazənin həmin şəxsə onun daimi sakini olduğu Razılığa gələn Tərəfin səlahiyyətli orqanları tərəfindən təqdim edilməsinə əmin olmayana qədər bu cür icazə verilmir.

3. Həmin şəxsin odlu silaha sahibliyi əqdin icra edildiyi Razılığa gələn Tərəfin ərazisində əldə etdiyi halda, 1-ci bənddə göstərilmiş icazə yalnız bu cür icazənin maraqlı Razılığa gələn

Tərəfin daimi sakinləri arasında əqd üçün veriləcəyi halda tətbiq edilən şərtlərlə verilir. Odlu silahın dərhal ixrac edildiyi halda, 1-ci bənddə göstərilmiş orqanlar həmin şəxsin yaşadığı Razılığa gələn Tərəfin orqanlarının həmin konkret əqdə və ya ümumilikdə buna bənzər əqdlərə icazə verdiklərini yoxlamalıdır.

4. Bu maddənin 1 və 2-ci bəndlərində qeyd edilən icazələr beynəlxalq lisenziya ilə əvəz oluna bilər.

Madde 11

İstənilən dövlət ratifikasiya, qəbul, təsdiq və ya qoşulma haqqında sənədini saxlanca verən zaman 10-cu maddənin 2-ci bəndində adıçəkilən icazələrin tətqdim edilməsinin onun hansı orqanlarının səlahiyyətlərinə daxil olduğunu göstərir. O Avropa Şurasının Baş katibini bu cür orqanların səlahiyyətlərində istənilən növbəti dəyişikliklər haqqında dərhal xəbərdar etməlidir.

IV BÖLMƏ YEKUN MÜDDƏALAR

Madde 12

1. Bu Konvensiya Avropa Şurasının Üzv Dövlətləri tərəfindən imzalanmaq üçün açıqdır. Ratifikasiya, qəbul və ya təsdiq haqqında sənədlər Avropa Şurasının Baş katibində saxlanılır.

2. Konvensiya ratifikasiya, qəbul və ya təsdiq haqqında sənədin üçüncü nüsxəsinin saxlanca verilməsi tarixindən üç aylıq müddətin bitməsindən sonrakı ayın birinci günü qüvvəyə minir.

3. Konvensiyanı sonradan ratifikasiya, qəbul və ya təsdiq etmiş istənilən iştirakçı dövlətlə münasibətdə Konvensiya ratifikasiya, qəbul və ya təsdiq haqqında sənədin saxlanca verilməsi tarixindən üç aylıq müddətin bitməsindən sonrakı ayın birinci günü qüvvəyə minir.

Madde 13

Bu Konvensiya qüvvəyə mindikdən sonra Avropa Şurasının Nazirlər Komitəsi üzv olmayan istənilən dövlətə ona qoşulmağı təklif edə bilər. Bu cür təklif haqqında qərar Avropa Şurasının Nizamnaməsinin 20-ci maddəsinə müvafiq olaraq qəbul edilməli və Avropa Şurasının Konvensiyanın Razılığa gələn Tərəfləri olan Üzv Dövlətləri tərəfindən yekdilliklə təsdiq olunmalıdır.

Madde 14

1. İstənilən dövlət ratifikasiya, qəbul, təsdiq və ya qoşulma haqqında sənədin imzalanması və ya saxlanca verilməsi zamanı bu Konvensiyanın şamil ediləcəyi ərazi və ya əraziləri müəyyən edə bilər.

2. İstənilən dövlət ratifikasiya, qəbul, təsdiq və ya qoşulma haqqında sənədin imzalanması və ya saxlanca verilməsi zamanı və ya sonradan Avropa Şurasının Baş katibinə ünvanlanmış bəyanat vasitəsilə bu Konvensiyanın qüvvəsini bəyanatda göstərilmiş, beynəlxalq münasibətlərinə görə məsuliyyət daşdığı və yaxud adından fəaliyyət göstərmək səlahiyyətinə malik olduğu istənilən digər əraziyə və ya ərazilərə şamil edə bilər.

3. Əvvəlki bəndə müvafiq olaraq tərtib edilmiş istənilən bəyanat Baş katibə ünvanlanmış bildiriş vasitəsilə həmin bəyanatda göstərilmiş istənilən ərazi ilə münasibətdə geri götürülə

bilər. Bu cür geri götürülmə həmin bildirişin Baş katib tərəfindən alınması tarixindən altı ay sonra qüvvəyə minir.

Maddə 15

1. İstənilən dövlət ratifikasiya, qəbul, təsdiq və ya qoşulma haqqında sənədin imzalanması və ya saxlanca verilməsi zamanı bu Konvensiyanın II Əlavəsində nəzərdə tutulmuş bir və ya daha çox qeyd-şərt olunmuş müddəadan yararlanma haqqında elan edə bilər.

2. İstənilən Razılığa gələn Tərəf əvvəlki bəndə müvafiq olaraq edilmiş qeyd-şərti Avropa Şurasının Baş katibinə ünvanlanmış və alındığı andan qüvvəyə minən bildiriş vasitəsilə tam və ya qismən geri götürə bilər.

3. Bu maddənin 1-ci bəndinə müvafiq olaraq qeyd-şərt etmiş istənilən Razılığa gələn Tərəf istənilən digər Tərəfin bu qeyd-şərtin icra edilməsi şərtlərini tətbiq etməsini tələb edə bilməz; qeyd-şərtin qismən və ya şərti olduğu halda, o şərtlərin özü tərəfindən qəbul edildiyi həddə tətbiqini tələb edə bilər.

Maddə 16

1. Razılığa gələn Tərəflər, Konvensiyanın müddəalarına əlavə olaraq və ya onda əks olunan prinsiplərin tətbiqinin asanlaşdırılması üçün icra edilməsi halları istisna olmaqla, bir biri ilə Konvensiyada bəhs edilən məsələlərlə bağlı ikitərəfli və ya çoxtərəfli razılaşmalar bağlaya bilməzlər.

2. Lakin iki və ya daha çox Tərəf bu məsələ ilə bağlı unifikasiya olunmuş qanunvericilik və ya daha geniş öhdəlikləri nəzərdə tutan şəxsi xüsusi sistem əsasında münasibət qurursa və ya artıq qurubsa, onlar bu münasibətləri Konvensiyaya müvafiq olaraq tənzimləməlidirlər.

3. Bu maddənin 2-ci bəndinə müvafiq olaraq qarşılıqlı münasibətlərinə bu Konvensiyanın müddəalarını tətbiq etməyə səy göstərən Razılığa gələn Tərəflər Avropa Şurasının Baş katibinə bu barədə məlumat verməlidirlər.

Maddə 17

1. Avropa Şurasının cinayətkarlıq problemləri üzrə Avropa komitəsi bu Konvensiyanın tətbiq edilməsi haqqında məlumatlandırılmalı və onun icrası zamanı yarana biləcək istənilən çətinliyin dostluq yolu ilə tənzimlənməsinin asanlaşdırılması üçün bütün zəruri tədbirləri görməlidir.

2. Avropa Şurasının cinayətkarlıq problemləri üzrə Avropa komitəsi gələcək texniki, sosial və iqtisadi problemləri nəzərə alaraq bu Konvensiyanın tələblərinə dəyişiklik və əlavələrə, xüsusi olaraq I Əlavənin məzmununun dəyişdirilməsinə dair təkliflər işləyib hazırlayır və Avropa Şurasının Nazirlər komitəsinin baxışına verir.

Maddə 18

1. Müharibə və ya digər müstəsna hallar zamanı istənilən Razılığa gələn Tərəf Konvensiyanın müddəalarından müvəqqəti kənara çıxan və dərhal təsirə malik olan qaydalar tətbiq edə bilər. Bu halda Baş katib istənilən bu cür kənara çıxma və onun təsirinin sona çatması haqqında xəbərdar olunmalıdır.

2. İstənilən Razılığa gələn Tərəf Avropa Şurasının Baş katibinə bildiriş göndərməklə, bu Konvensiyayı denonsasiya edə bilər. Bu cür denonsasiya Baş katib tərəfindən bu cür bildirişin alınması tarixindən altı ay sonra qüvvəyə minir.

Maddə 19

Avropa Şurasının Baş katibi Şuranın Üzv Dövlətlərini və bu Konvensiyaya qoşulmuş hər bir dövləti aşağıdakılar haqqında xəbərdar edir:

- a) imzalanma;
- b) ratifikasiya, qəbul, təsdiq və ya qoşulma haqqında sənədin saxlanca verilməsi;
- c) 12 və 13-cü maddələrə müvafiq olaraq Konvensiyanın qüvvəyə minmə tarixi;
- d) 9-cu maddənin 3-cü bəndinə müvafiq olaraq alınmış istənilən bəyanat və ya bildiriş;
- e) 11-ci maddəyə müvafiq olaraq alınmış istənilən bəyanat və ya bildiriş;
- f) 14-cü maddəyə müvafiq olaraq alınmış istənilən bəyanat və ya bildiriş;
- g) 15-ci maddənin 1-ci bəndinə müvafiq olaraq edilmiş istənilən qeyd-şərt;
- h) 15-ci maddənin 2-ci bəndinə müvafiq olaraq qeyd-şərt edilmiş müddəanın geri götürülməsi;
- i) 16-cı maddənin 3-cü bəndinə müvafiq olaraq alınmış, unifikasiya olunmuş qanunvericilik və ya xüsusi sistemə dair istənilən bildiriş;
- j) 18-ci maddənin 1-ci bəndinə müvafiq olaraq alınmış və kənara çıxmanın təsir müddətinin başlanması və sona çatması tarixi haqqında istənilən bildiriş;
- k) 18-ci maddənin 2-ci bəndinə müvafiq olaraq alınmış və denonsasiyanın qüvvəyə minməsi tarixi haqqında istənilən bildiriş.

Bunun təsdiqi olaraq lazımi qaydada səlahiyyət verilmiş aşağıda imza edənlər bu Konvensiyayı imzaladılar.

1978-ci il iyunun 28-də Strasburqda hər iki mətni eyni qüvvəyə malik olmaqla, ingilis və fransız dillərində Avropa Şurasının arxivində saxlanılan bir nüsxədə imzalanmışdır. Avropa Şurasının Baş katibi təsdiq olunmuş surətləri imzalayan və qoşulan hər bir dövlətə göndərir.

A. Bu Konvensiyanın məqsədləri üçün “odlu silah” termini aşağıdakı mənanı verir:

1. Partlayış, qaz və ya hava və istənilən digər atılma üsulları ilə barıt, güllə və ya digər döyüş sursatı, toksiki qaz, maye və ya digər maddə buraxa biləcək silah kimi istifadə üçün nəzərdə tutulmuş və ya uyğunlaşdırılmış və 2) “a” yarım bəndindən “f” yarım bəndi də daxil olmaqla və “i” yarım bəndinin yalnız partlayıcı atılan maddədən istifadəyə əsaslanan təsirə malik əşyaları nəzərdə tutması anlamında aşağıda formalaşdırılmış terminlərdən birinə uyğun olan istənilən əşya:

- a) avtomatik silah;
- b) yarımavtomatik mexanizmlı, təkrar doldurma tələb edən mexanizmlı və ya tək-tək atəş açan mexanizmlı qısa lüləli silah;
- c) yarımavtomatik mexanizmlı, təkrar doldurma tələb edən mexanizmlı minimum bir yivli lüləli mexanizmə malik uzun lüləli silah;
- d) yivli lüləsi birdən az olmayan tək atılan uzun lüləli silah;
- e) yarımavtomat mexanizmlı və ya təkrar doldurma tələb edən mexanizmlı və mütləq şəkildə hamar lüləyə(-lərə) malik uzun lüləli silah;
- f) əl reaktiv qumbara atanlar;
- g) insanların həyatı və ya sağlamlığı üçün iflic edən və ya qıcıqlandırıcı maddələr buraxan mərmilə təsir göstərməklə təhlükə yaradan istənilən silah və ya qurğu;
- h) hücum və ya müdafiə odsaçanları;
- i) yalnız hamar lüləyə(-lərə) malik tək atılan uzun lüləli silah;
- j) qaz mexanizmlı uzun lüləli silah;
- k) qaz mexanizmlı qısa lüləli silah;
- l) pnevmatik mexanizmlı uzun lüləli silah;
- m) pnevmatik mexanizmlı qısa lüləli silah;
- n) yalnız yay tipli atıcı mexanizmlı silah.

Aşağıdakıların 1-ci bənddən çıxarılmalı olduğu nəzərdə tutulur:

- i) istifadə üçün aşkar yararsız olan əşyalar;
- ii) gücünün az olması səbəbindən daşındığı ölkədə nəzarət olunmayan;
- iii) həyəcan xəbərdarlığı, siqnalların verilməsi, xilasetmə tədbirlərində istifadə, sallaqxanalarda, heyvanların harpunla tutulması, sənaye və ya texniki istifadə üçün nəzərdə tutulmuş əşyalar, onların yalnız yuxarıda sadalanan məqsədlər üçün tətbiq edilməsi şərti ilə;
- iv) qədim olması səbəbindən daşındıqları ölkədə nəzarət edilməyən əşyalar.

2. Zərbə mexanizmi, sandıq, 1-ci bəndin siyahısına daxil olan istənilən əşyanın lüləsi;

3. Xüsusi olaraq 1-ci bəndin “a” yarım bəndindən “f” yarım bəndi daxil olmaqla, “i”, “j”, “k” və ya “n” yarım bəndlərinə daxil olan əşya üçün nəzərdə tutulmuş istənilən döyüş sursatı, mərmilər və maddələr;

4. 1-ci bəndin siyahısına daxil olan əşyalardan istənilən birində quraşdırılmaq üçün nəzərdə tutulmuş işıq şüalı optik nişangahlar və ya elektron işıq böyüdücülü və yaxud infraqırmızı qurğulu optik nişangahlar.

5. 1-ci bəndin siyahısına daxil olan əşyalardan istənilən birində quraşdırılmaq üçün nəzərdə tutulmuş səsboğucu.

6. İstənilən qumbara, bomba və ya partlayıcı və yandırıcı qurğu ilə təchiz edilmiş digər döyüş sursatı.

B. Bu Əlavənin məqsədləri üçün:

- a) "avtomatik" termini növbə ilə atəş açıla bilən silaha aiddir.
- b) "yarımavtomatik" termini tətbiyi hər dəfə sıxdıqda atəş açılan silahlara aiddir.
- c) "yenidən doldurma tələb edən mexanizmlı" termini, tətbiyi sıxmaqdan başqa, hərəkətə gətirilməsi üçün hər dəfə yenidən doldurulmasının yerinə yetirilməsi zəruri olan silaha aiddir.
- d) "təkatılan" termini lüləsi və ya lülələri hər növbəti atəşin açılması üçün yenidən doldurulan silahlara aiddir.
- e) "qısalüləli" termini lüləsinin uzunluğu 30 santimetrdən çox olmayan və ya ümumi uzunluğu 60 santimetrdən az olan silaha aiddir.
- f) "uzunlüləli" termini lüləsinin uzunluğu 30 santimetrdən çox, ümumi uzunluğu isə 60 santimetrdən çox olan silahlara aiddir.

Əlavə II

İstənilən dövlət aşağıdakı hüquqları özündə saxlaması haqqında elan edə bilər:

- a) bu Konvensiyanın II bölməsini 1-ci bəndin "i" yarım bəndindən "n" yarım bəndi də daxil olmaqla və ya bu Konvensiyaya I Əlavənin 2, 3, 4, 5 və ya 6-cı bəndlərinə daxil edilmiş istənilən bir və ya bir neçə əşya ilə münasibətdə tətbiq etməmək;
- b) bu Konvensiyanın III bölməsini tətbiq etməmək;
- c) bu Konvensiyanın III bölməsini 1-ci bəndin "i" yarım bəndindən "n" yarım bəndi də daxil olmaqla və ya bu Konvensiyaya Əlavənin 2, 3, 4, 5 və ya 6-cı bəndlərinə daxil edilmiş istənilən bir və ya bir neçə əşya ilə münasibətdə tətbiq etməmək;
- d) bu Konvensiyanın III bölməsini iki Razılığa gələn Tərəfin ərazisində yaşayan şəxslər arasında əqdlərə tətbiq etməmək.